

**Školní vzdělávací program pro Domov mládeže
při Střední odborné škole Luhačovice**
(Masarykova 101, Luhačovice, IČO: 61715999)

Schválila: Ing. Jana Šuránová - ředitelka školy

Platnost dokumentu: platnost ŠVP DM od 8. 4. 2022

Zařízení: Domov mládeže při Střední odborné škole Luhačovice, Masarykova 999,
Luhačovice, tel.: 577 131 068, email: soltysovai@sosluhac.cz

Charakteristika domova mládeže:

Domov mládeže je součástí budovy Střední odborné školy Luhačovice. Celá škola a Domov mládeže prochází průběžnou rekonstrukcí a modernizací odpovídající požadavkům dnešní doby. Ale veškerá obnova zařízení podléhá samozřejmě omezeným finančním prostředkům. Domov mládeže se školou zaujímá výhodnou polohu v centru, sportovní haly, kina, knihovny, muzea i autobusového a vlakového nádraží.

Domov mládeže řídí vedoucí vychovatelka a dle požadavků provozu DM navrhuje ředitelce školy pracovní úvazek a pracovní náplň jednotlivých zaměstnanců. Společně s vychovatelkami organizuje provoz DM - vydává vnitřní řád, režim dne a zabezpečuje školení BOZP a PO pro žáky a pracovníky. Plnění jednotlivých úkolů zajišťují vychovatelky DM.

Provoz DM se podřizuje provoznímu řádu, režimu dne a vnitřnímu řádu DM, který je zpracován podle vyhlášky č. 108 Sb. MŠMT ČR o školských výchovných a ubytovacích zařízeních ze dne v aktuálním znění a zákonem č. 561/2004 Sb. a je přizpůsoben podmínkám DM.

Velikost, vybavenost domova mládeže:

Domov mládeže je umístěn v 1. a 2. poschodí budovy DM, kapacita je 66 osob, žáci jsou ubytováni ve dvoulůžkových, třílůžkových a čtyřlůžkových pokojích se sociálním zařízením. Stravování je zajištěno ve školní jídelně, která je součástí DM. V každém poschodí je také k dispozici kuchyňka vybavená lednicí, varnou konvicí, mikrovlnnou troubou, nádobí žáci používají vlastní.

Pro ubytované žáky vytváříme podmínky pro studium i pro efektivní a kvalitní využití volného času. V DM lze využívat tato další zařízení: knihovna, klubovna (vybavená televizí a DVD přehrávačem), počítačová učebna, posilovna, společenský sál pro kulturní a zábavní akce či hru na hudební nástroje.

Ekonomické podmínky:

Provoz a činnost domova mládeže je závislá na výši finančních prostředků ze státního rozpočtu a od zřizovatele (Zlínský kraj). Škola se také zapojuje do vypsání projektů a grantů, které jsou vyhlašovány v rámci ministerstva, zřizovatele, ESF a nadačních institucí.

Úplata za ubytování v domově mládeže činí Kč 900 – 1200 Kč/měsíc.

Materiální vybavení pro jednotlivé formy činností je uvedeno v odstavci Velikost a vybavenost domova mládeže. Prostředí, ve kterém probíhají činnosti volného času ubytovaných žáků, splňuje kritéria bezpečnosti, snadného udržování pořádku a čistoty, dostatečného prostoru atd.

Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných:

Při výběru činností, při motivování i hodnocení bereme ohled na integraci žáků vyžadujících speciální vzdělávací potřeby. Naší snahou je vytvořit každému žákovi podmínky k rozvoji jeho osobnosti.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při začleňování do výchovného procesu věnována průběžná zvláštní pozornost. Pro rozvoj talentovaných jedinců budeme nabízet další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví:

Veškerá činnost musí být v souladu s bezpečnostními předpisy. Přijímáme opatření k prevenci rizik. Seznamujeme žáky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a s postupy zvyšujícími jejich bezpečnost (nejen fyzickou, ale i sociální a emocionální).

Konkrétní podmínky pro hygienické a bezpečné působení; psychosociální podmínky:

- vhodná struktura režimu žáků v domově mládeže s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem dne a skladbou činností
- vhodný studijní, stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků)
- prostředí užívaných prostor domova mládeže odpovídá platným normám
- k dispozici je vybavená lékárnička s dostupnými prostředky první pomoci;

vychovatelky byly proškoleny v poskytování první pomoci

- v prostředí domova mládeže je snaha o vytvoření příznivého sociálního klimatu

Výše uvedené podmínky jsou zařazeny v příslušných dokumentech školy a domova mládeže; dle závažnosti je postupováno, jak určují směrnice MŠMT:

Vnitřní řád, provozní řád, protipožární směrnice a evakuační plán, časový režim vychovatele.

Činnosti jsou zapisovány do příslušné dokumentace.

Denní záznam, deník výchovné skupiny, kniha úrazů.

Průběžně jsou přijímána opatření k eliminaci či minimalizaci možných rizik. Tato opatření jsou charakteru technického (vhodný nábytek, bezpečná a označená schodiště apod.), organizačního (zajištění dohledu nad žáky, zajištění bezpečného provozu elektrických spotřebičů užívaných žáky v domově mládež apod.) a výchovného (řádné a prokazatelné poučení o BOZP, průběžná výchova k bezpečnému chování apod.)

Konkrétní vzdělávací cíle DM:

Vzhledem k tomu, že na DM jsou ubytováni žáci různých ročníků a oborů, budeme k jednotlivým okruhům přiřazovat činnosti s různým stupněm obtížnosti či zaměření.

Rozvíjet kompetence ubytovaných žáků, vést je k smysluplnému využívání volného času a vybavovat je dostatkem námětů pro naplnění volného času.

1. Kompetence k učení:

- vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, získané vědomosti si dávat do souvislostí a využívat při dalším studiu; zvyšování efektivity samostudia - navození kladného postoje k učení, zhodnocení dosavadních výsledků a jejich využití i v praktických situacích
- odhalovat příčiny školní neúspěšnosti, naučit se s ní vyrovnávat; naučit se učit
- pomoc problémovým žákům při samostudiu, stanovení si denních cílů; soustavná příprava, opakování a procvičování získaných dovedností, uvědomování si pokroků

Plnění: denně - nenásilnou formou, možnost využití doby studijního klidu, počítačové učebny, studovny, knihovny a všech dostupných zdrojů.

Cíl: plánovaná snaha o úspěšné získání všeobecného, odborného vzdělání s motivací dalšího vzdělávání v budoucnosti.

2. Kompetence k řešení problémů:

- rozpoznat problém, objasnit jeho podstatu, rozčlenit ho na segmenty a navrhnout postupné kroky, případně varianty jeho řešení; využívat své individuální schopnosti a získané vědomosti a dovednosti při samostatném řešení problémů, orientovat se v nově vzniklých situacích a pružně

na ně reagovat, zvažovat jejich přednosti, rizika řešení a možné negativní důsledky; umět vzít za vzniklou situaci odpovědnost a dovést řešení problému ke zdárnému konci; učit odvaze o problému mluvit

- naučit se asertivnímu chování, rozvíjet dovednost vyrovnávat se s náročnou životní situací, uvědomit si, že v různých životních situacích nebývá pouze jedno řešení

Plnění: průběžně celý školní rok, formou pozorování, vnímání okolí, vztahů mezi jednotlivci i skupinou v celém objektu domova mládeže, ve společnosti, v rodině. Uplatnění individuálního přístupu.

Cíl: vést a podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a odpovědnosti za svá rozhodnutí

3. Komunikativní kompetence:

- jasně formulovat věty, myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi, vzájemná a kultivovaná komunikace mezi žáky; účastnit se diskusí a vyjadřovat vlastní názor, být schopen mluvit na veřejnosti, nebát se konzultovat s experty, rozvíjet vlastní znalost v jazycích a umět je použít v praxi
- vyhledávat témata k rozhovoru (žák x vychovatel - ovládnání výrazových a dorozumívacích prostředků); vyjadřovat pocity nejen řečí, ale i gesty, neverbální komunikací
- využívat knihovnu

Plnění: průběžně celý školní rok, formou rozhovorů, besed ve výchovných skupinách / žákovská samospráva/, návštěvami kulturních a společenských akcí.

Cíl: rozvíjet schopnosti žáků, samostatně a úspěšně komunikovat, posilovat sebedůvěru. Učit se naslouchat druhým.

4. Sociální a interpersonální kompetence:

- využívat každé volné chvíle ke konverzaci o mezilidských vztazích, vztazích na pokojích, ve výchovné skupině, při veškerém společenském dění na domově mládeže
- vést žáky k samostatnému rozhodování, uvědomování si zodpovědnosti svého vhodného nebo nevhodného chování, jednání; rozpoznat agresivitu, šikanu a dokázat se bránit
- spolupracovat ve výchovné skupině, dokázat se prosadit, přijmout kompromis, respektovat druhé, být tolerantní k odlišnostem jiných, uznávat lidská práva; být empatický - dokázat si stanovit žebříček hodnot

Plnění: celoročně, aktivně formou diskusí, rozhovorů při řešení problémových i jiných situací.

Cíl: vést žáky k vytváření zdravých sociálních vazeb v rámci výchovných skupin, řešit vzniklé situace, navodit vlídné prostředí k tvorbě kladných vztahů, učit se žít společně.

5. Občanské, činnostní a pracovní kompetence:

- znát svá práva i povinnosti, vnímat nespravedlnost a umět se jí bránit; chápat nutnost udržitelných hodnot - chránit životní prostředí nejen své, ale i ostatních / šetření energií, třídění odpadu /

- chovat se zodpovědně s ohledem na zdraví a bezpečné prostředí; učit se být tolerantní, vstřícný, otevřený, ale i kritický k názorům druhých, chápat jejich potřeby a postoje; respektovat různorodost hodnot člověka - stanovit si krátkodobé, dlouhodobé cíle vycházející i z potřeb a zájmu společnosti, cíleně na nich pracovat

- vážit si tradice a historie kulturního dědictví, podílet se na zachování přírodního životního prostředí.

Plnění: celoročně, řešení problémů, rozhovory, diskuse; návrhy, vlastní práce, umělecká tvorba, účast na výstavách a kulturních akcích, úklidové soutěže. Podílet se na účasti charitativních akcí pořádaných různými nadacemi či občanskými sdruženími.

Cíl: tvořit příjemnou atmosféru v kolektivu, podílet se tvořivě na výzdobách domova, zapojit se do skupinových akcí pro kvalitní prostředí, uvědomit si harmonický vztah s přírodou, uvědomit si nutnost aktivně se podílet na občanském životě.

6. Kompetence k trávení volného času:

- umět účelně trávit volný čas, orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času; rozvíjet své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech; využívat všechny prostředky ke zdravému životnímu stylu (využití posilovny, tělocvičny, sportovní haly i okolní přírody); rozvíjet schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stressových situací; umět si vybrat zájmovou činnost dle svých dispozic; umět odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času

Plnění: průběžně celý školní rok, s ohledem na školní aktivity a volný čas

Cíl: vést studenty ke kvalitnímu naplnění volného času, pomoci při všestranném rozvoji osobnosti, motivovat a aktivovat k tvorbě hodnot, ocenit vynaložené úsilí a dovednosti dále rozvíjet. Dosáhnout spokojenosti z činnosti a tím tvořit pozitivní atmosféru domova.

Formy výchovné práce:

1. Stálé úkoly vychovatele: průběžná organizační činnost, kontrola pořádku, dodržování denního režimu, dohled nad naplňováním studijního klidu, pomoc při přípravě na vyučování, pravidelný úklid; individuální přístup.
2. Pravidelné činnosti: zájmové činnosti dle rozvrhu a měsíčního plánu kroužků, schůze žákovské samosprávy, ruční a výtvarné činnosti.
3. Příležitostné akce: kulturní či sportovní akce, turnaje, soutěže, seznamování s historií a uměním na Zlínsku a okolí, besedy, exkurze, interaktivní forma přednášek na zvyšování právního vědomí žáků, vánoční besídka.

Náplň má přispět zejména k vytváření a rozvíjení sociálních vztahů, utváření hodnot. Základním prostředkem činnosti je zážitek účastníků, který obohacuje jejich sebepoznávání, rozšiřuje

vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Vychovatelé průběžně pro výchovnou práci využívají spontánní aktivity žáků. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času, zejména dobrovolnost, pedagogické ovlivňování volného času, přiměřenost, prostor pro seberealizaci, citovost, atraktivita a vyzdvihování kladných rysů osobnosti.

Obsah školního vzdělávacího programu / Čtyři pilíře učení dle formulací UNESCO/:

1. Učit se znát - získávat vědomosti, učit se objevovat nové věci, získávat poznatky, analyzovat je, dávat je do souvislostí, řešit problémy.
2. Učit se jak na to - získávání různých dovedností a návyků potřebných pro život, komunikovat.
3. Učit se žít společně - rozvíjet lidské vztahy, osvojit si pravidla společenského chování, společně řešit problémy, pracovat jako člen týmu.
4. Učit se být - rozvíjet vnitřní kvality jedince, budovat hodnotový systém, pěstovat zdravý životní styl.

Obsah školního vzdělávacího programu:

Celek: Učit se žít společně

Tématický okruh	Název činnosti	Čísla rozvíjených kompetencí
Poznáváme:	Odloučení od rodiny - pomáháme při adaptaci v novém prostředí, při rozvíjení vztahů mezi novými lidmi. Učíme se toleranci, soužití v kolektivu.	2,3,4
	Osamostatňování a zodpovědnost k sobě, kolektivu, novému prostředí - seznamujeme se s režimem, s požárními a vnitřními řády domova mládeže a školy, provozními řády a školením BOZ/kolektivní beseda/.	1,2,3,5
	Navazujeme vztah s vychovatelem - obě strany usilují o přátelskou úroveň, budování důvěry a vzájemné akceptace.	2,3,4
	Učíme se dbát o ochranu majetku, dosahovat úspor zdrojů vlastním přičiněním na pokojích a v prostorách domova mládeže.	3,5
	Průběžně zveřejňujeme a propagujeme nabídku kulturních, společenských a sportovních akcí na nástěnce.	6

	Dle měsíčních plánů společně navštěvujeme akce, besedujeme o nich.	3,4,5,6
	Poznáváme hodnoty a historii okolí Luhačovic.	1,3,5,6
Nejsme všichni stejní:	Účastníme se charitativních akcí (srdíčkové dny, Emil....).	3,4,5,6
	Učíme se taktu, ohleduplnosti, toleranci, vzájemné pomoci, vzájemnému povzbuzení a uznání, motivaci.	3,4,6
	Učíme se demokratickému chování, mravním zásadám, respektování práv svých i druhých, vzájemné úctě a pochopení.	2,3,4,6
Společenské chování:	Procvičujeme zásady společenského chování ve skupině / pravidla společenské etikety v dopravním prostředí a kulturních a sportovních akcí. / Rozdílná role - dívka, chlapec, mladší, starší .	2,3,4,5
	Rozloučení před závěrem školního roku - opékání u Sportovní haly Radostova v Luhačovicích.	2,3,4,6

Celek: Učit se znát

Učíme se učit:	Na přednášce si uvědomíme rozdíl mezi učením na základní a střední škole.	1
	Starší spolužáci dle potřeby pomáhají mladším.	1,3,4,5
	Průběžně se učíme pracovat s materiály z naší a veřejné knihovny, z internetu. Ke zdrojům přistupujeme kriticky.	1,2,3
	Vychovatelé pomáhají při přípravě na vyučování dle svého zaměření a schopnosti motivace při dodržení studijního klidu.	1,2,3,4
	Poznáváme své schopnosti, vlohy a předpoklady, rozvíjíme dále při vhodné činnosti z nabídky měsíčního plánu.	1,3,5,6
	Učíme se efektivnímu režimu a stylu učení, zvládneme školní neúspěchy, využíváme dostupnou pomoc. /Odhalení příčiny, individuální pomoc, sledování úspěchu./	1- 6

Sami sobě:	Otevřeně konzultujeme a promýšlíme vlastní návrhy na činnost domova mládeže / kolektiv, žákovská samospráva/.	3,4,5,6
	Tvoříme příjemné prostředí - výzdoba pokojů, chodeb, pečování o pořádek, výzdoba nástěnek.	4,5,6
Volný čas:	Rozvíjíme tvořivost a fantazii. Skupinové práce: Malování kamenů, batikování, suchá vazba; Malování krajiny, portrétů a zátiší; zdobíme domov mládeže o vánocích, velikonocích, šijeme, vaříme, vyrábíme svíčky a novoročenky.	1,4,5,6
	Učíme se správně vyplnit volný čas svými zájmy, zálibami, sportem, rozvíjíme svá nadání vhodnou činností nebo si vybíráme činnosti z nabídky v měsíčním plánu.	1 - 6
	Besedujeme s kosmetičkou.	3,4,6
	Radujeme se v kolektivu formou výletů, oslav. Majáles, školní ples, Vánoce - besídka s dárky.	3,4,5,6
Sociální dovednosti	Učíme se jak zvládat řešení konfliktů (diskuze)	2,3,4
	Učíme se organizovat kolektiv a snažíme se uvědomovat důsledky svého rozhodování. Evakuace žáků a první pomoc.	1-6

	Nacvičujeme otevřenou a přímou výměnu názorů jen slušnou formou. Odbouráváme strach z negativního projevu. Uvědomujeme si svá práva, práva druhé strany. Určujeme kompromis a vhodnost použití.	2,3,4,6
	Učíme se asertivnímu jednání, konstruktivní komunikaci a způsobu jak odolat manipulaci.	2,3,4
	Uvědomujeme si rozdíly, možnosti a předpoklady v kolektivu a učíme se správně jednat. /Dívky X chlapci - diskuse o rozdílech, pomoci, základu v komunikaci/.	1 - 6
	Poznáváme vlastní osobnost - klady a zápory, charakterové vlastnosti /sangvinik, cholerik, melancholik, flegmatik/. Práce sama na sobě.	1,2,3,4
	S pomocí vychovatele si ujasňujeme žebříček hodnot - / zdraví, rodina, přátelství, škola, budoucnost, harmonický rozvoj /.	3,4,5,6
	Učíme se správně zvládat zátěž, ventilovat stres správným směrem / sport, hudba, výtvarný projev/.	2,3,5,6
	Rozvíjíme odbornost - přímá umělecky založená činnost a ukázky prací.	5,6
	Umíme si požádat o pomoc vychovatele - řešení individuálních problémů. Uvědomujeme si možné varianty řešení - volba, zodpovědnost za svá rozhodnutí.	1,3,6

Prevence:	Jsme připraveni vhodně řešit krizové situace ve společnosti - šikana, drogy, krádeže /besedy, exkurze policie ČR, hasičů/; seznámení s pomocí Linky důvěry.	1 - 6
	Besedujeme na téma „Sex, AIDS a vztahy“, „Šikana“, „Kouření“. Diskutujeme o shlédnutém filmovém příspěvku tematicky zaměřeného na drogové závislosti..	2,3,4, 6
	Čerpáme informace ze správného zdroje, volíme kritický náhled před vhodnou volbou /PC, knihovna, městská knihovna/.	1,3,5
	Reagujeme pružně na nové informace z nástěnek, máme přehled o organizačních a preventivních oblastech našeho společného života na domově mládeže.	3,5,6
	Dodržujeme hygienické a estetické návyky, snažíme se o prevenci před onemocněním.	1 - 6
Rasismus, antisemitismus:	Učíme se správnému lidskému postoji při násilí, bezpráví a vyvolaném problému v kolektivu proti jednotlivci - diskriminace. / Lidská práva - rasismus/.	1 - 6
Rodina:	Skládáme z jednotlivých prvků správný a funkční rodinný model, určujeme zákonitosti vzájemného jednání v rodině, prevenci a důsledky špatného jednání; rozeznáváme správné základy rodinného zázemí; učíme se řešit a ovlivnit problém v rodině / test, beseda, individuální přístup/.	1 - 6

Hodnocení zájmové činnosti - autoevaluace DM:

/zjišťování a vyhodnocování dat k vyšší efektivitě/

Snaha o splnění stanovených cílů, požadavků a očekávání, které si domov stanoví a které mu jsou známy. Vlastním zjišťováním a vyhodnocováním zlepšovat zájmovou činnost v souladu s výchozími podmínkami DM. Zpětná vazba, která umožňuje ověřit, posoudit a hodnotit výsledky dosažené ve vymezených oblastech v daném časovém úseku. Autoevaluace zahrnuje vnitřní a vnější výstupy hodnocení.

Prostředky k autoevaluaci :

Vnitřní:

- podmínky výchovy a vzdělávání
- průběh výchovně vzdělávacího procesu
- konzultace se zákonnými zástupci žáků - při třídních schůzkách, kdykoli při návštěvě domova mládeže.; záznamy z hospitací - výchovné skupiny, zájmová činnost;
- dotazníky - určené žákům, pedagogickým pracovníkům; pozorování - záznamy vychovatelů, účast na jednáních školy
- vliv vzájemných vztahů domova mládeže, žáků, rodičů a dalších osob na výchovně vzdělávací proces

Vnější:

- inspekční zprávy
- revizní zprávy
- zprávy zřizovatele

Oblasti autoevaluace:

- prostorové možnosti domova mládeže; komplexní vybavenost, ubytovací prostory, jídelna, sociální zařízení atd.
- vybavenost pro volný čas - klubovna, posilovna, kuchyňka atd.; vybavenost pro sebevzdělávání - počítačová učebna, studovny, využití audiovizuální techniky
- působení činností a vychovatelů na žáky, zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, úklid, hygiena; opatření technická, organizační a výchovná; prevence rizik

Charakteristika pedagogických pracovníků:

Vychovatel je iniciátorem a průvodcem žáků při volnočasových činnostech, které přímo nebo nepřímo řídí, navozuje, motivuje, umožňuje a hodnotí. Vychovatel má formou nabídky probouzet zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť se dívat kolem sebe a vnímat podněty, které okolí poskytuje.

Vychovatel splňuje kvalifikační předpoklady dle vyhlášky č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

Povinností vychovatele je dále se sebevzdělávat samostudiem či v akreditovaných kurzech.

K přenosu informací mezi ředitelkou a vedením domova mládeže slouží:

1. V závažných případech okamžité osobní jednání.
2. Porady vedení - pedagogické, klasifikační, VMV, provozní.
3. Jednání s vedením školy
4. Jednání s třídními učiteli a ostatními pedagogickými pracovníky.
5. Jednání s rodiči / osobní, písemné, telefonické/.
6. Žákovská samospráva

Personální obsazení domova mládeže:

Kolektiv vychovatelek DM: Irena Šoltysová, Jana Gavlasová, Marie Haková, Mgr. Marcela Suchánková

Údržbář, topič: Petr Šátek

Uklízečka: Marie Semelová, Markéta Smutná

Pedagogická dokumentace:

denní záznam;

deník výchovné skupiny;

přihláška žáka k ubytování;

pohovory se žáky

měsíční plán práce;

vnitřní řád domova mládeže, provozní řady kuchyněk, klubovny, studovny, PC studovny, sauny, kongresového sálu a posilovny,

ostatní písemná dokumentace spojená s výchovou mimo vyučování;

školní vzdělávací programy

Vnitřní řád, minimální preventivní program a program proti šikanování je přílohou školního vzdělávacího programu.

V Luhačovicích dne: 7. dubna 2022

Projednáno a schváleno pedagogickou radou dne 8. dubna 2022.

.....

Ing. Jana Šuránová
ředitelka Střední odborné školy Luhačovice